

עמ"ת 1211/05/16 - ב מ נגד מדינת ישראל

בית המשפט המחוזי בבאר שבע

עמ"ת 1211-05-16 מ נ' מדינת ישראל

בפני	כבוד השופט אלון אינפלד
העורר	ב מ ע"י ב"כ עו"ד אלון דוידוד
נגד	
המשיבה	מדינת ישראל ע"י ב"כ עו"ד שרית אלישע אל עמי תביעות דרום

החלטה

ההליכים והערר

1. לפני ערר המדינה על החלטות בית משפט השלום באשקלון (כב' השופט א' דהאן), מיום 7.2.16 ומיום 30.3.16, במסגרתן נקבע כי קיימות ראיות לכאורה נגד העורר, כי מתעוררות שאלות בדבר מהימנות המתלוננת אך הן אינן משפיעות על שלב זה של ההליך, כי קיימת עילת מעצר וכי לאחר קבלת תסקיר מתברר שאין חלופה ההולמת את המסוכנות, ולפיכך אין מנוס ממעצר עד תום ההליכים.
2. נגד העורר הוגש כתב אישום הנושא שני אישומים, המייחס לו עבירות איומים, היזק לרכוש, תקיפת קטין על ידי האחראי עליו ותקיפה עם גרימת חבלה לבת הזוג. האישום האחד מתייחס לסדרת מעשים שנעשו לכאורה בחודש ינואר השתא (נושאי התלונה השנייה של המתלוננת), האישום השני עניינו מעשים שנעשו לכאורה בחודש אוקטובר אשתקד (נושאי התלונה הראשונה של המתלוננת).
3. בתמצית יאמר כי על פי האישום הראשון, מייחס לעורר מעשים של תקיפת ילדה כבת 4 שנים, עקב ויכוח על נעילת נעליים, תקיפת בת זוגו באמצעות מקל ההליכה תוך גרימת חבלות בראש ביד ובגב, איום ברצח באמצעות אקדח גז מדמיע (אשר הוצג בפני המתלוננת כאקדח אמתי), האשמת המתלוננת (העובדת בטיפול בקשישה) בכך שהיא למעשה עובדת בזנות, איום על המתלוננת בדקירה על ידי נעיצת סכין מטבח גדולה בשיש המטבח מספר פעמים ואמירה כי כך תירצח (תוך גרימת נזק לשיש), לאיומים נלוו טענות לפיהן אין למתלוננת טעם לפנות למשטרה שכן אין לה מעמד בארץ, אלא בזכות העורר. כן נטען, כי בהמשך הזמינה המתלוננת את דודה לדירה לקבול על מעשי העורר והיא הראתה לו את החבלות. נטען כי למרות שהדוד החליט לישון בדירה, לאחר שהוא נרדם, חזר העורר ואיים על המתלוננת כי יהרוג אותה באמצעות ה"רובה" שלו.
4. במסגרת האישום השני נטען כי כשלשה חודשים קודם לאירועי האישום הראשון, במהלך ויכוח בין בני הזוג

נטל העורר את הטלפון הנייד ושברו בזריקה לרצפה, חנק את המתלוננת ואיים עליה בשחיטה בהחזיקו סכין. אז, נטל מפתחות הדירה ונעל הדלת תוך אמירה כי לא יאפשר למתלוננת לצאת. כן נאמר, כי כשבועיים לאחר מכן אמר המשיב למתלוננת כי אין לה זכות להיות בארץ וכי דינה להיות מוחזרת לאתיופיה בתוך שק.

5. המשיב בחקירתו הכחיש את המיוחס לו. הסנגור לא חלק על כך שיש ראיות לכאורה במובן הפורמאלי, בהינתן תלונה מצד המתלוננת. יחד עם זאת, טען הסנגור לקיומם של כשלים ובעיות בחומר החקירה, אשר יש בהם כדי לגרום להעדפה של חלופת מעצר בנסיבות העניין.

6. **בית משפט השלום בהחלטתו** מיום 7.2.16 קבע כי קיימות ראיות לכאורה. בית משפט השלום עמד על קיומן של סתירות לכאורה בגרסת המתלוננת וסתירות בין גרסתה לבין מקורות אחרים. מנגד, הצביע בית המשפט על כך שיש ראיות התומכות בגרסתה, לרבות סתירה משמעותית בגרסת העורר. בית המשפט קבע כי אכן קיימים "בקיעים" בגרסת המתלוננת, "אך אין הם יורדים לשורש גרסתה באופן שישלול סיכוי סביר להרשעה". כן ציין, כי אלו הם בקיעים מן הסוג "אשר יש בכוחם להשפיע על מהימנות גרסאותיה בהליך העיקרי". אולם, אף אמירה זו סויגה בכך שהעובדה שהמתלוננת מסרה רק חלק מהפרטים לאנשים ששמעו את תלונתה לפני הגעתה למשטרה, טבעית בעבירות מסוג זה, ואין בסתירות מסוג זה כדי לשלול את הסיכוי הסביר להרשעה, אם אין הסתירות יורדות לשורש העניין. לפיכך, קבע בית משפט השלום כי במקרה זה אין ליישם את הלכת "מקבילית הכוחות", כשיקול בקבלת חלופה. בית המשפט המשיך והסביר כי טענות הצדדים לעניין האינדיקציות למהימנות אינן רלוונטיות לשלב זה ונאמר כי "ניתן להבין את התחושה הבלתי נוחה העולה מן הראיות שמא המתלוננת אינה מהימנה אך קביעת מהימנות אינה עניין לתחושותיו של בית המשפט שלמעצר כי אם לקביעותיו של בית המשפט שלאישום". עוד ציין בית המשפט כי נכותו של המשיב, אשר לו עיוות בידיים מחמת מחלה, מהווה גם היא קושיה על גרסת המתלוננת, אך משמעותה לשלב זה היא גריעה מהערכת המסוכנות של המשיב.

7. נוכח הקביעה בדבר ראיות לכאורה מחד גיסא, אך ריחוקה של המתלוננת מהחלופה המוצעת ומצבו הבריאותי של העורר מאידך גיסא, הורה בית המשפט על מתן תסקיר מעצר בעניינו. לאחר הגעת התסקיר שלא המליץ על חלופה, הורה בית משפט שלום על עריכת תסקיר משלים על מנת לבדוק אפשרות של מעצר בפיקוח אלקטרוני.

8. **תסקיר המעצר** התבסס על דו"ח רפואי משב"ס, שיחה עם המתלוננת, שיחה עם העורר וכן שיחה עם הערב המוצע, אחיו של העורר. התסקיר עמד על פער בין דברי המתלוננת לבין דברי העורר (מטבע הדברים), לא רק לעניין המעשים אלא גם לעניין המגבלות הנגרמות ממצבו הרפואי ואופן השימוש שלו באלכוהול. שירות המבחן התרשם כי המידע שנמסר על ידי העורר היה חלקי ומגמתי, כי המתלוננת מרגישה תלויה בעורר אף שמעוניינת לסיים הקשר עמו, כי מערכת היחסים קונפליקטואלית ביותר ו**קיים סיכון גבוה מאוד** להישנות מצבי מתח והתנהגות אלימה של העורר כלפי המתלוננת. כן צוין כי קיימת אי בהירות לגבי נושא השימוש באלכוהול.

9. לעניין החלופה שהוצעה, שהייה במעצר בית מלא בבית האח, צוין כי מדובר בדירת שלשה חדרים, כאשר התוכנית היא שהעורר ישהה בסלון. שירות המבחן התרשם כי אפשרות זו תגרום לצפיפות כמו גם לקושי כלכלי במשפחה. ההתרשמות הייתה כי למרות הרצון הטוב, והמרחק הגיאוגרפי מהמתלוננת, אין האח יכול

לקיים את חובת הפיקוח באופן מלא.

10. הבדיקה של אפשרות האיזוק אלקטרוני לא קידמה אפשרות זו. בת הזוג של אחי העורר, מסרה כי אינה יכולה לפקח. היחידה לפיקוח אלקטרוני בשב"ס מסרה כי לא ערכה הבדיקה במקום המוצע, בשל העדר שיתוף פעולה של המפקחים.

11. בדיון שהתקיים ביום 30.3.16 אישר הסנגור כי אין היתכנות למעצר בפיקוח אלקטרוני, או אפילו למעצר בית מלא בפיקוח ערב. שכן הערב המוצע עובד למחיתו, ולא יוכל לוותר על כך, ובת זוגו של האח אינה מתאימה לפיקוח. יחד עם זאת, הסנגור הציע לנקוט במקרה זה ב"מעצר אדם", היינו קביעת חלופת מעצר לפיה על העורר להיות מפוקח על ידי אחיו, בכל זמן, ובאשר ילך האח ילך העורר עמו. זאת, בעירו של האח חיפה, הנמצאת במרחק משמעותי ממקום מגורי המתלוננת.

12. הצעה זו נדחתה על ידי בית המשפט בהחלטתו. בשים לב להמלצה השלילית של שירות המבחן אודות חלופה, והערכת שירות המבחן כי המסוכנות גבוהה מאוד, וזאת למרות העדר עבר פלילי. בית המשפט שב והזכיר כי אין מקום "לאזן את שאלת המהימנות".

13. הסנגור בערר למעשה אינו חולק על הניתוח הפרטני של הראיות על ידי בית משפט השלום. אולם, הסנגור סבור שבית המשפט טעה כאשר קבע כי אין הקשיים בעדות המתלוננת מהווים בקיעים של ממש בעדותה. הסנגור הצביע על כך שבית המשפט עצמו קבע שיש תחושה לא נוחה לגבי מהימנות המתלוננת, אך פירש את הפסיקה באופן המונע ממנו ליתן לתחושה זו כל משקל. בכך, לשיטת הסנגור, שגה בית המשפט.

14. הסנגור סבור כי הצטברות התמיהות בנסיבות הענין צריכה הייתה להביא למסקנה כי יש כרסום של ממש בסיכויי ההרשעה. שיקול זה, יחד עם יתר הנתונים, בהם העדר תיקים פליליים בעבר והנכות המגבילה את תנועת העורר, צריכים היו להביא למציאת פתרון אחר. זאת, אף אם אין בידו של העורר להציע חלופת מעצר העונה על ה"שבלונה", בדמות מעצר בית מלא בפיקוח מתמיד. לשיטת הסנגור, צריך היה בנסיבות אלה לדחות את המלצת שירות המבחן, ולקבל את ההצעה שיש בידו של העורר להציע. הרי בכל זאת מדובר במי שאין לו בסיס משפחתי רחב בישראל, ואין סיכוי כי יוכל להציע משהו טוב ממה שהוא מציע כעת.

דין

15. לענין ניתוח הראיות, אף שאני מסכים עם מסקנתו של בית משפט השלום, לפיה יש ראיות לכאורה באיכות טובה לצורך שלב זה, דרך הגעתי למסקנה זו שונה.

16. בניגוד לבית משפט השלום, לאחר עיון בתיק, אני סבור שעל פני הדברים יש בקיעים של ממש בגרסת המתלוננת, ואיני שותף לתחושה הבלתי נוחה של בשאלת המהימנות. אתיחס תחילה לחיזוקים לגרסתה ולאחר מכן לתמיהות שונות שהעלה בית משפט השלום.

17. ראשית, גרסת המתלוננת מחוזקת מאוד באופן גילוי הדברים אשר באישום הראשון. זאת, כאשר למעשה יש שני מסלולים שונים של גילוי האירועים על ידי אחרים. הראשון, הגעת הדוד לבית על מנת לסייע למתלוננת, בזמן אמת, מלמדת על חשש אמתי של המתלוננת מחד גיסא, ואינה מלמדת על אינטרס להגיש תלונת שווא

במשטרה מאידך גיסא. שכן, אותו שלב לא הסתיים במשטרה, אלא במעין "שלום בית" אשר הדוד הגיע אליו בתיווך בין בני הזוג. הדוד ראה מצוקה, ראה חבלות שייחסה המתלוננת לעורר בנוכחות שניהם, שמע את עיקרי התלונות עם תוכן האיומים ורגשות הקנאה, ואף היה עד לאירוע בו נכנסה המתלוננת לחדרו של הדוד, והתלוננה שזה עתה, היה איום נוסף. למרות שאין התאמה מושלמת בין גרסת המתלוננת לגרסת הדוד, ולמרות שזכרו הדברים בסדר מעט שונה, עדות זו מהווה ראיה תומכת חזקה ביותר לגרסת המתלוננת.

18. המסלול השני של גילוי האירועים הוא אשר הוביל לתלונה. הקשישה אצלה עבדה המתלוננת מספרת על הבכי של המתלוננת בבוקרו של יום העבודה, על הצבעת המתלוננת על החבלות (שצולמו מאוחר יותר במשטרה ונראות בתמונות צבעוניות בתיק), ועל ייחוס המשבר ל אלימות בן הזוג. הקשישה יצרה קשר עם המעבידה של המתלוננת, ועקב כך המתלוננת סיפרה הדברים לעובדת הסוציאלית אליה הופנתה. אף כאן, אין משמעות רבה לעובדה שהמתלוננת מספרת (לזרים) על חלק מהדברים בלבד, שכן אין אדם חולק את כל צרותיו עם כל אחד. לעומת זאת, תהליך הגילוי עצמו מהווה עוד חיזוק לגרסה.

19. חיזוקים נוספים לגרסת המתלוננת יש בחבלות שנראו על ידי המשטרה וצולמו, בסכינים שנתפסו, בנזקים בשיש שצולמו ובאקדח גז-מדמיע שנתפס. אקדח, אשר בהחלט נראה כמו אקדח אמיתי - על פי התמונה אשר בתיק החקירה. אקדח, אשר העורר התכחש בחקירה לעצם קיומו (או אפילו לקיום אקדח צעצוע כלשהו בבית), אך לאחר שהוצג לו - הודה כי אכן היה בבית. חזרת העורר מגרסתו חשובה ביותר. שכן, העורר מחזיק בגרסה של הכחשה מוחלטת, חזרתו מפרט חיוני בגרסה, מהווה אינדיקציה אף ביחס ליתר פרטי גרסתו.

20. חשיבות רבה יש לכך שהמתלוננת הגישה גם תלונה קודמת, בעניין המתואר באישום השני. שם, סיפרה על אלימות, אך ביקשה בסופו של דבר לבטל התלונה, נוכח רצונה כי העורר ישוב הביתה. יאמר, כי אף בעת שחזרה בה (אז) מן התלונה הבהירה כי דבריה היו אמת. אכן, לגבי אותו אירוע קודם יש סתירה פנימית בדבריה, לגבי הטענה כי העורר חנק אותה. היא מסרה זאת בתלונתה המידית בהגעת השוטרים לביתה, וחזרה בה מטענה זו בהודעתה המסודרת דאז. בעת התלונה השנייה הבהירה המתלוננת כי אכן הייתה חניקה, אך היא לא סיפרה על כך בעת תלונתה הרשמית, משום שלא רצתה שהעורר יעצר. לטעמי, זהו הקושי המשמעותי היחיד בגרסת המתלוננת, ואף לגבי יש הסבר מניח את הדעת, המשתלב היטב עם הניסיון השיפוטי בתיקים מעין אלה. כך, שהדבר רחוק מאוד מליצור תחושה לא נוחה לגבי מהימנותה.

21. אכן, מצבו הרפואי של העורר, המתבטא בין השאר בעיוות בידיו אשר נראה גם בבית המשפט (מצב המתואר בסיכום האשפוז כדלקת מפרקים שגרונתית), מהווה נושא אשר ייבחן בתיק העיקרי. לא הובאה כל ראיה ישירה, כגון חוות דעת, או החלטת וועדת נכות, כי העורר אינו מסוגל להרים חפצים בידיו או להפעיל כוח של ממש. עצם העובדה כי הוא משתמש במקל הליכה, גם לגרסתו, מלמדת לכאורה כי יש בכוחו לאחוז בחפצים, ואף לעשות בהם שימוש תוך הפעלת שרירים. כך, שאין לראות בעניין זה לעצמו משום קושי של ממש על גרסת המתלוננת.

22. גרסת העורר היא כי הכול שקרים. כך אמר העורר לדוד, וכך אמר גם לחוקרים, ביחס לשתי התלונות. גרסתו אינה בלתי אפשרית, והיא נסתרה אובייקטיבית רק בנקודה אחת, אם כי חשובה, נושא האקדח. אולם, כדי לקבל את גרסת העורר, יהיה צורך להניח כי כל ראיות החיזוק לגרסת המתלוננת, החל

מהחבלות, דרך האקדח ויתר הממצאים בדירה, וכלה באופן חשיפת התלונה, אינם אלא מסכת רחבה של ראיות מפוברקות, שנארגה על ידי המתלוננת, בתחכום רב, במזימה מורכבת ומתוכננת היטב. קשה מאוד להניח כי כך יתברר, ולפיכך יש לקבוע כי סיכויי ההרשעה טובים, טובים מאוד.

23. כאמור, בית המשפט השלום מצא אי התאמות מסוימות בין דברים שמסרה המתלוננת במשטרה לבין הדברים שמסרו העדים השונים מפיה, וראה באלה "בקיעים", אשר יוצרים תחושת אי נוחות לגבי מהימנותה. עם זאת, ציין בית המשפט כי אין לתחושות אלה מקום בשלב זה של הערכת הראיות, ומכאן קביעתו כי יש ראיות לכאורה.

24. אני יודע אם המחלוקת שלי עם בית המשפט השלום היא מהותית או שמדובר בהבדל לשוני. למען הסר ספק אבהיר כי לדעתי, מבחינה משפטית, בתיקים מסוג זה, הצטברות של מספר משמעותי של קשיים ממשיים, מספיקה כדי לקבוע שיש חולשה בראיות. זאת, אף אם אין קושיה מסוימת אשר לבדה "יורדת לשורשו של עניין". זאת, במיוחד מקום בו אין חיזוקים חד משמעיים לגרסה, וכאשר מנגד עומדת הכחשה גורפת. לכן, לו שוכנעתי כי יש בגרסתה הצטברות קשיים ממשיים, אכן צריך היה להיעזר ב"הלכת מקבילית הכוחות" בעת שקילת טיב החלופה. אולם, לטעמי אין קשיים ממשיים בגרסתה של המתלוננת דנן, כל שכן שאין "בקיעים". יש סתירות מעטות, אשר רק אחת מהן מגיעה לכלל סתירה של ממש, ואף לה ניתן הסבר. **גרסת המתלוננת חזקה בהחלט, והראיות הנוספות מחזקות אותה עוד. לכן, על אף ההבדל בניתוח, אני מסכים עם המסקנה של בית משפט השלום, לפיה על החלופה להיבחן בהנחה שהראיות טובות, טובות מאוד.**

25. לעניין החלופה, אין בידי לקבל את הצעת הסנגור להסתפק בחלופה בעוצמה בינונית, למרות שאין לעורר עבר פלילי. מסקנת שירות המבחן, לפיה מדובר בנסיבות בהן המסוכנות גבוהה מאוד, מסתברת גם מתוך עיון בתיק. שכן, אין מדובר באלימות בעלמא, אלא באלימות אשר נלווית לרגשות קנאה זוגיים, וריבוי איומים קונקרטיים, בהם איומים תוך החזקת סכין או אקדח מדומה. הקנאה באה לידי ביטוי בהאשמות חוזרות כי המתלוננת עוסקת בזנות (כאשר בתיק עדות המטופלת הקשישה), ואולי גם משתמעת מהסברו של העורר לחבלות, באוזני הדוד, "אולי ערבי הרביץ לה" (שורה 14 להודעת הדוד, הסבר אשר סותר, אגב, את הסברו של העורר בהודעתו).

26. "קשה כשאול קנאה". השילוב המסוכן של איומים קונקרטיים, אלימות וקנאה, מעורר דאגה עמוקה מאוד לשלום המתלוננת, דאגה שאין להפיס הדעת לגביה, אלא במעצר ממש, או בחלופה משכנעת ביותר, "תפורה" היטב, הניתנת לבדיקה בכל עת, על פי המלצה חיונית של שירות המבחן. אין לפנינו הצעה כזו.

27. הסנגור קובל על כך שהדרישה לחלופה על פי ה"שבלונה", למעשה, מפלה לרעה את מי שאין לו משפחה רחבה ותומכת, היכולה להעמיד חלופה כזו. לשיטתו, בהעדר חלופה אחרת, יש להסתפק בחלופה פחות טובה. אכן, לעיתים, במקרים גבוליים, כאשר ברור שיש למצוא חלופה כלשהי, בהעדר אפשרות מוחשית אחרת, ייטה בית המשפט לפעמים להסתפק בחלופה שאינה אופטימאלית, לעיתים תוך קביעת איוזנים שונים, לעיתים אף ללא זאת. אולם, כאשר עילת המעצר מובהקת, וההחלטה בדבר חלופה כלשהי אינה ברורה מאלה כלל וכלל, בוודאי שאין מקום לקבל חלופת מעצר שאינה אופטימאלית, וכל שכן שאין מקום לקבל חלופת מעצר גרועה יחסית, ובלתי מומלצת, כהצעת הסנגור.

28. השאלה היחידה שנותרה היא **שאלת מועדי ההוכחות**. מצב העומס החריג על השופטים הפלייליים במרחב לכיש הוא מן המפורסמות. העובדה שמדובר בתיק שהוגש כבר בינואר, ולא היו בו מועדים להוכחות, הטרידה אותי מאוד בדיון, והוריתי למדינה להגיש בקשה בהתאם. אתמול נמסר, כי נקבעו מועדי הוכחות כבר בחודש יוני הקרוב. נמצא, כי דאגה זו הוסרה, לפחות לגבי תיק זה, ואין בית המשפט עומד עוד מול שיקולים כבדי משקל הסותרים אהדדי.

29. **נוכח כל האמור**, צדק בית המשפט שקבע שהראיות מספיקות לשלב זה, ונכון יותר היה לקבוע שהראיות לכאורה טובות מאוד. נוכח טיב המסוכנות ועוצמתה, ספק אם יש מקום בתיק זה לחלופה כלשהי. מכל מקום, בוודאי צדק בית המשפט שלא ראה לנכון להסתפק בחלופת המעצר שהוצעה. חלופה, הרחוקה מאוד מהמינימום הנדרש בתיק אשר כזה.

30. **הערר נדחה**.

ניתנה היום, י"א אייר תשע"ו, 19 מאי 2016, בנוכחות העורר,
ב"כ עו"ד דוידוב והתובעת עו"ד אל עמי.